

Xalidə Fuad qızı Zeynalova⁹²
XI SİNİFDƏ MİRZƏ ƏLƏKBƏR SABİRİN HƏYAT VƏ YARADICILIQ
YOLUNUN TƏDRİSİ

Ümumtəhsil məktəblərində ədəbiyyat fənni üzrə tədrisi nəzərdə tutulan mövzulardan biri də sənətkarın həyat və yaradıcılığı yolu materiallarının tədrisidir. Sənətkarın həyat və yaradıcılıq yolu materiallarının tədrisindən danışmadan öncə bu materialların tədrisinin əhəmiyyətindən danışmaq doğru olardı. Şairlərin, yazıçıların həyatı, yaradıcılığı ilə bağlı materialların tədrisinin böyük təlimi və tərbiyəvi əhəmiyyəti vardır. Sənətkarın tərcümeyi-halını öyrənməklə şagirdlər onun şəxsiyyəti, həyatının ayrı-ayrı dövrləri, bədii irsinin xüsusiyyətləri haqqında məlumatlar əldə edirlər. Bu məlumatlar sənətkarın proqramda tədrisinə ayrı vaxt ayrılan əsərlərinin tədrisi zamanı müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Beləliklə şagirdlərin ədəbi əsərləri daha dərinlən qavranılmasını sənətkarın həyat və yaradıcılıq yolu materialları təmin edir. Əsərin hansı şəraitdə meydana çıxdığını öyrənən şagirdlər əsərin məzmununu daha yaxşı başa düşürlər. Şagirdlər ayrı-ayrı sənətkarların tərcümeyi-halını öyrənməklə həyata tək öz gözləriylə deyil, başqalarının da gözlərindən baxmaq imkanı əldə edirlər. Həyata görkəmli şair, yazıçılarımızın gözündən baxan gənclərimiz baş verən hadisələri daha yaxşı anlayır, eyni zamanda vətənimizə layiq vətəndaşlara çevrilirlər. Bu da öz növbəsində şagirdlərin mənəvi baxımdan inkişafına müsbət təsir edir.

Bu tip materiallarının təlimi və tərbiyəvi əhəmiyyətindən metodik ədəbiyyatlarda da dönə-dönə söhbət açılmışdır.

"Yazıçının yaradıcılığını yaxşı başa düşmək üçün onun həyatını, mühitini, yaşadığı və yaratdığı ictimai-siyasi yaxşı bilməyin əhəmiyyəti vardır" [5, s. 58].

"Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində möhkəm yer tutan söz sənətkarlarının yaradıcılığına nüfuz etmək üçün şagirdlər mütləq onların yaşadığı dövrün səciyyəsi, həyatı haqqında müəyyən biliyə malik olmalıdır" [6, s. 132].

"Yazıçının ədəbiyyat tarixində yeri və mövqeyi, ənənələrə sadiqliyi, novatorluğu özündən sonra gələn ədəbi nəsillərə təsiri və s. kimi məsələlər şagirdlərə tək ədəbi-tarixi biliklər vermir, həm də onların milli qürur, ləyaqət və iftixar hissəsinin formalaşmasına fəal rol oynayır" [2, s. 13].

Sənətkarın həyat və yaradıcılıq yolu materiallarının tədrisinin əhəmiyyəti ilə bağlı fikirlərimizi metodistlərin dedikləri fikirlər əsasında əsaslandırılmış olduq.

İndisə X-XI siniflərdə ədəbiyyat dərslərinə daxil edilən mövzuların xarakterindən və hansı sənətkarın həyat, yaradıcılığının tədris olunduğuna diqqət yetirək. Bildiyimiz kimi X-XI sinif ədəbiyyat dərslərinə daxil olunan mövzular monoqrafik xarakterli mövzulardır. Bu mövzular ədəbiyyatımız tarixində böyük iz qoymuş sənətkarlarımızın həyat və yaradıcılığını, bədii irsindən kamil bir bədii nümunənin öyrədilməsinə həsr olunmuşdur. XI sinifdə 13 sənətkarımızın (Cəlil Məmmədquluzadə, Mirzə Ələkbər Sabir, Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Məhəmmədhusəyn Şəhriyar, Cəfər Cabbarlı, Səməd Vurğun, Rəsul Rza, Mir Cəlil, İlyas Əfəndiyev, İsmayıl Şıxlı, Bəxtiyar Vahabzadə) və bununla bərabər dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsinin (Çingiz Aytmatov) həyat və yaradıcılığı bağlı məlumatlar verilmiş və ədəbiyyat proqramında hər bir mövzunun tədrisinə 1 saat vaxt ayrılmışdır.

Beləliklə, XI sinifdə tədrisi nəzərdə tutulan mövzulardan biri də Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılığı yolu materiallarıdır. XX yüzillikdə yaşayıb-yaradan, bədii irsinin orijinallığı ilə seçilən Mirzə Ələkbər Sabir bədii söz sənətində əvəzsiz yerə malikdir. Lirik və epik növdə yazdığı əsərlərlə ədəbiyyatımızı zənginləşdirmişdir. Mirzə Ələkbər Sabirin satiralarında yaşadığı dövr, o dövrdə yaşayan ayrı-ayrı insan tipləri öz əksini tapmışdır. Bu səbəbdən yaşadığı dövr, həyata baxışı, idealları öyrənilməlidir. Unutmaq olmaz ki, sənətkarın həyatı, yaradıcılığı və proqramda ayrıca saat ayrılmış əsərləri bir bütöv şəkildə öyrənilməli, onlar arasındakı əlaqə saxlanmalıdır. Məktəb təcrübəsi göstərir ki, şagirdlər Mirzə Ələkbər Sabirin həyatı və yaradıcılığı ilə bağlı faktları öyrənməyə maraqla yanaşırlar. Dərs prosesində əvvəlcə öyrədilənləri məlumatları genişləndirməyə səy göstərirlər. Bunu nəzərə alaraq müəllimlər şagirdlərə istiqamət verməli, proqramda bu mövzunun tədrisi üçün ayrılmış 1 saat vaxtdan səmərəli istifadə edərək, şagirdlərin yeni məlumatları mənimsəməsinə təmin etməlidirlər. Bu baxımdan yeni dərslərin planlaşdırılmasına diqqət yetirmək lazımdır. Dərslərin planlaşdırılmasına prosesinin məsuliyyət tələb etdiyini unutmaq olmaz.

Müəllimlərə dərslərin planlaşdırmaq işində ədəbiyyat dərsləri, müəllim üçün metodik vəsait, elmi-metodik ədəbiyyatlar, internet resursları, əyani vasitələr və s. köməkçi ola bilər. Müəllim üçün metodik vəsaitdə verilən məsləhətlərə müəllimlər diqqət yetirməli, bununla belə bu məsləhətlərə yaradıcı yanaşmalı, dərslərin canlı, yadda qalan keçməsinə çalışmalıdırlar.

Yeni dərslərin planlaşdırılan zaman şagirdlərin bilik və anlayış səviyyəsi nəzərə alınmalı, şagirdlər əlavə lazımsız faktlarla yüklənməməlidir. Elə iş üsulu və formaları seçilməli, dərslər elə qurulmalıdır ki, dərslərin sonunda dərslərin əvvəlində müəyyən edilmiş təlim nəticələrinə çatılsın. Dərslərin maraqlı qurulması üçün sözlə çalışmalıdır. Dərslərdə verilən materialların şagirdlər tərəfindən mənimsənilməsi təmin olunmalıdır. Alt standartların seçilməsi, təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi, qrup işlərinin hazırlanması məsələlərinə diqqətlə yanaşılmalıdır.

Müəllim üçün metodik vəsaitdə Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılığı yolu mövzusu üzrə şifahi nitq məzmun xəttinin 2.1 əsas standartının 2.1.1. (Müxtəlif mənbələrdən topladığı materiallara əsaslanmaqla təqdimat və çıxışlarında bədii-emosional və obrazlı ifadələrdən istifadə edir) və 2.2 əsas standartının 2.2.1. (Müzakirələrdə mövzuya, problemə, yazıçının mövqeyinə tənqidi münasibətini əsaslandırır, dinləyicilərin rəyini nəzərə alır, mimika və jestlərdən məqsədyönlü

⁹² Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin magistrantı xalidexalide26@gmail.com

istifadə edir.) alt standartlarının seçilməsi məsləhət görülmüşdür. Metodik vəsaitdə verilən alt standartlardan əlavə ədəbiyyat və həyat həqiqətləri məzmun xəttinin 1.2 əsas standartının 1.2.4 (Bədii nümunələrin mövzunu, ideyasını, başlıca problemini, konfliktini dövrün, ictimai siyasi, mənəvi dəyərlərin kontekstində çıxış etməklə münasibət bildirir və qiymətləndirir.) və yazılı nitq məzmun xəttinin 3.1 əsas standartının 3.1.3 (3,5-4 səhifə həcmində nəqli, təsvir, təhlil xarakterli mətnlər (ədəbi və sərbəst mövzuda inşa, esse, məqalə, məruzə yazır) alt standartı seçilə bilər.

Mirzə Ələkbər Sabirin həyatı və yaradıcılıq yolu tədris olunarkən əyani vasitələrdən, fəal/interaktiv metodlardan, müxtəlif iş formalarından, İKT-in imkanlarından istifadə məqsədə uyğundur. Məktəb təcrübəsi göstərir ki, fəal /interaktiv təlimdə istifadə olunan üsullarından BİBÖ, klaster, Venn diaqramı, konseptual cədvəl, t-sxemdən istifadə müsbət nəticələr verir. Bu metodlardan istifadə şagird fəallığını artırmaqla yanaşı şagirdlərin müstəqil fəaliyyətini, materialın mənimsənməsini təmin edir. İş formalarından bütün siniflə iş, cütlələr iş, kiçik qrupla iş formalarından istifadə oluna bilər. Müəllimlərlə aparılan söhbətlər göstərir ki, müəllimlər daha çox böyük qrupla və kiçik qrupla iş formalarından istifadə edirlər.

Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılıq yolu tədris olunarkən həyatının və yaradıcılığının ayrı-ayrı dövrlərinə aid qiymətli məqamlara diqqət yetirilməlidir. Yaşayıb-yaratdığı dövr düzgün anlaşılması məqsədilə şagirdlərdə aydın təsəvvür yaradılmalıdır. Mühiti və əsərləri arasındakı əlaqə müəyyənləşdirilməli, verilən məlumatlar əsasında şagirdlərin təfəkkürü inkişaf etdirilməlidir. Müəllimlər Mirzə Ələkbər Sabir haqqında verilən məlumatların şagirdlərin mənəvi tərbiyəsinə, təfəkkürün inkişafına əhəmiyyətli təsir göstərdiyin unutmamalıdır. Bu baxımından quru faktlar verilməkdən qaçınılmalı, əyaniliyin imkanlarından istifadə edilməklə, yeni məlumatların şagirdlər tərəfindən qavranılmasına nail olunmalıdır.

Müəllimlər dərş prosesində Mirzə Ələkbər Sabirin həyatının ayrı-ayrı dövrlərini əhatə edən hadisələri, bədii əsərlərində qaldırılan problemlərin şagirdlər tərəfindən mənimsənilməsini təmin etməli, son nəticələrin çıxarılmasına ümumiləşdirilmələr aparılmasına nail olunaraq şagirdlərdə aydın təsəvvürlər yaratmalı, qaranlıq məqamların olmasına yol verilməməlidir. XI sinif ədəbiyyat dərşliyinə nəzər yetirdiyimizdə Mirzə Ələkbər Sabirin həyatı, yaradıcılığı ilə bağlı sistemli şəkildə verildiyini görürük: Sabirin həyatı ilə bağlı verilən məlumatı Sabirin mollaxanada və Seyid Əzim Şirvaninin məktəbində oxuduğu dövr, Sabir səyahətdə, Sabirin Şamaxıda, "Molla Nəsrəddin" jurnalı və Sabir, Sabirin Balaxanıda müəllimliyi, Sabir və müasirləri haqqında ümumi məlumatlar verilmişdir.

Müəllim Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılıq yolu mövzusunda həsr olunmuş dərş planlaşdırarkən dərşdə nə keçəcəklər deyər fikirləşməməli, şagirdlər dərşdə nə öyrəncəklər deyər düşünməli və dərş bu düşüncəyə uyğun qurulmalıdır. Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılıq yolu mövzusunda həsr olunmuş dərş təxmini olaraq aşağıdakı kimi planlaşdırmaq mümkündür.

Standartlar:

2.1.1. Müxtəlif mənbələrdən topladığı materiallara əsaslanmaqla təqdimat və çıxışlarında bədii-emosional və obrazlı ifadələrdən istifadə edir.

2.2.1. Müzakirələrdə mövzuya, problemə, yazıcının mövqeyinə tənqidi münasibətini əsaslandırır, dinləyicilərin rəyini nəzərə alır, mimika və jestlərdən məqsədyönlü istifadə edir.

İntegrasiya: Azərbaycan dili 1.2.3, Xarici dil 2.1.2

Üsul: BİBÖ, beyin həmləsi, klaster, t-sxem, müzakirə

İş forması: kiçik qrupla iş.

Resurslar: Sabirin portreti, Həyatının ayrı-ayrı dövrlərinə aid şəkillər, iş vərəqləri, marker.

Təlim nəticələri:

Müxtəlif mənbələrdən topladığı materiallara əsaslanmaqla təqdimat və çıxışlarında bədii-emosional və obrazlı ifadələrdən istifadə edir.

Müzakirələrdə mövzuya, problemə tənqidi münasibətini əsaslandırır, dinləyicilərin rəyini nəzərə alır.

Dərşin tipi: İnduktiv.

Dərşin gedişi:

Sinfin təşkili və ev tapşırığının yoxlanılması: Dərşin bu mərhələsində şagirdlərin ev tapşırığına yerinə yetirilməsi səviyyəsi yoxlanılır. Vaxta qənaət məqsədilə bu və ya digər iş seçmə yolla həyata keçirilir. Şagirdlər ev tapşırığı üçün hazırlıqları təqdimatı təqdim edirlər.

Motivasiya: Şagirdlərin fəallığını artırmaq üçün müxtəlif vasitələrdən istifadə etmək olar. Mirzə Ələkbər Sabirin "Əkinçi" şeirini şagirdlər keçdiklərini nəzərə alaraq şagirdlərə belə sual ünvanlamaq olar:

"Uşaqlar VIII sinifdə keçdiyiniz "Əkinçi" satirasını xatırlayırsınız mı? Bu satiranın mövzusu nə idi?"

Şagirdlərdə fikri fəallıq yaranır, sualları cavablandırırlar. Şagirdlər sualları cavablandırdıqdan sonra

Mirzə Ələkbər Sabirin portreti göstərilir və müəllim sinifə müraciət edib: "Bəli, siz düzgün vurğuladınız. Bugünkü ədəbiyyat dərşimizdə Mirzə Ələkbər Sabir haqqında danışacağıq.

Bilirik	İstəyirik bilək	Öyrəndik
Şamaxıda anadan olması.	İlk təhsilini harada aldığı	
"Əkinçi" adlı satirasının olduğu	Şairin yaşadığı dövrün xüsusiyyətləri	
Müəllimlik fəaliyyəti göstərdiyi	Yaradıcılığın nə zaman başladığını	
Müəllim olması	Yaradıcılığında satiranın rolu	

Lirik növdə əsərlər yazması	Yaradıcılığında hansı mövzulara müraciət etdiyini	
Tənqidi-realizmin nümayəndəsi olması		

Tədqiqat sualı: Sizcə illər keçməsinə baxmayaraq Mirzə Ələkbər Sabirin yaddaşlardan silinməməsinin səbəbi nədir? Şagirdlərin fərziyyələri lövhədə qeyd edilir:

1. Çünki, Mirzə Ələkbər Sabirin yaradıcılığı ədəbiyyatımızda xüsusi yer tutur.
2. Çünki, Mirzə Ələkbər Sabirin dəyərli əsərləri vardır.
3. Çünki, Mirzə Ələkbər Sabir əsərlərində vacib məsələlər toxunmuşdur.
4. Çünki, Mirzə Ələkbər Sabir həyatı boyunca bir çox çətinliklərə qatılmışdır.

Ədəbiyyat dərslində verilən mətnin oxusu həyata keçirilir və ardından digər mərhələyə keçirilir.

Tədqiqatın aparılması: Hər bir qrup üçün iş vərəqləri hazırlanır. İş vərəqində əks olunan tapşırıqlar bir-birilə əlaqəli olmalı, eyni səviyyə gözlənilməklə hazırlanmalıdır. Şagirdlərə tədqiqatı aparmaq üçün ayrılan vaxt elan olunur və şagirdlər tədqiqatlarına başlayırlar.

1. qrup: Şairin həyatının ayrı-ayrı dövrləri bir-birindən hansı xüsusiyyətlərinə görə fərqlənir?
2. qrup: Şairin lirikasında hansı mövzular öz əksini tapmışdır?
3. qrup: Mirzə Ələkbər Sabirin satirik şeirimizin ən qüdrətli simasına çevrilməsinin əsas səbəbi nə idi?
4. cü qrup: Şairin yazdığı satiralara hansı xüsusiyyətlər xasdır?

5. ci qrup: T-sxem əsasında fikirlərinizi bildirin: Mirzə Ələkbər Sabir başqa ədəbi növ və janrlarda yazsaydı ədəbiyyatımız nələri qazanardı və ya nələri itirərdi?

Ədəbiyyatımız nələri qazanardı?	Ədəbiyyatımızda nələri itirərdi?

Məlumat mübadiləsi: Şagirdlər qruplara ayrılmış vaxt (hər qrupun təqdimatı üçün maksimum 2 dəqiqə) ərzində öz işlərini təqdim edirlər. Bu zaman sual olarsa suallara cavab verilir və qrup işlərinin qiymətləndirilməsi aparılır.

Məlumat müzakirəsi: Şagirdlərin diqqəti təqdimatlara cəlb olunur, təqdimatlar arasında əlaqələrin müəyyənləşdirilməsi üçün müşahidələr aparılır. Məlumatların müzakirəsi nəticəsində ümumiləşdirməyə nail olunur. Bu prosesdə müəllim tərəfindən köməkçi sualların verilməsi məqsədə uyğundur.

1. Mirzə Ələkbər Sabirin bədii irsi barəsində sizdə hansı fikirlər yarandı?
2. Mirzə Ələkbər Sabirin lirikalığının başlıca xüsusiyyətləri sırasında nələri qeyd edə bilərsiniz?
3. Mirzə Ələkbər Sabirin bədii irsinin əhəmiyyəti barəsində hansı nəticələrə gəlmək olar?
4. Mirzə Ələkbər Sabirin həyatı, yaradıcılıq yolu barəsində əldə etdiyimiz məlumatları necə ümumiləşdirmək olar?

Nəticənin çıxarılması: Əldə olunan yekun nəticələrlə ilkin fərziyyələr tutuşdurulur. BİBÖ cədvəlinə yenidən nəzər yetirilir. İkinci sütunda yazılanlardan hansılar haqqında şagirdlər öyrənibsə onların qarşısından “+” işarəsi qoyulur, yeni məlumatlar isə üçüncü sütunun altında qeyd olunur.

Nəticə yeni bilik əldə olunmuş olur.

Bilirik	İstəyirik bilək	Öyrəndik
Şamaxıda anadan olması.	İlk təhsilini harada aldığına+	1908-ci ildə isə ana dili və şəriət müəllimi olmaq üçün imtahan verib, az sonra diplom almasını
“Əkinçi” adlı satirasının olduğu	Şairin yaşadığı dövrün xüsusiyyətlərini+	Ümid adlı məktəb açmasını
Müəllimlik fəaliyyəti göstərdiyi	Yaradıcılığına nə zaman başladığını +	Təmsillər müəllifi olması
Lirik növdə əsərlər yazdığı	Yaradıcılığında satiranın rolu+	Lirikasının ictimai məzmun daşdığına
Tənqidi realizmin nümayəndəsi olduğu	Yaradıcılığında hansı mövzulara müraciət etdiyini+	Tipi öz dilində danışdığını

Yaradıcı tətbiqetmə. Bu mərhələdə mənimsənilmiş biliklərin yaradıcılıqla tətbiqinin həyata keçilməsinə uyğun şərait yaradır. Şagirdlərin dərslərində öyrəndiklərini möhkəmləndirmək, onları lazım olan məqamda tətbiq edə bilmək qabiliyyətini formalaşdırmaq üçün bu mərhələdə esse yazdırılması və ya klasterlə iş üsulundan istifadə etmək olar. Şagirdlərə Mirzə Ələkbər Sabirin həyatı, yaradıcılığı ilə bağlı klaster tamamlamaq tapşırılır.

Qiymətləndirmə və refleksiya: Qiymətləndirmə formativ qiymətləndirmə meyarları əsasında, 4 səviyyə üzrə aparılır. Həmçinin bu mərhələdə biliyin əldə olunması yollarına da şagirdlərin diqqətini cəlb etmək lazımdır: “Biz qazandığımız bilikləri necə əldə etdik? Əvvəlcə nədən başladığ? Sonra hansı işləri gördük?” Bir sözlə bu dərslərdə keçilən yolun şüurla canlandırılmasıdır.

“XI sınıfdə Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılıq yolunun tədrisi” adlı məqaləmizdə sonda belə nəticəyə gələ bilirik:

1. Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılıq yolunun tədrisi zamanı fəal/interaktiv üsullardan, müxtəlif iş formalarından, əyanilikdən istifadə etmək şagirdlərin dərəcə olan marağını artırırmaq mümkündür.
2. Bu materialların tədrisiylə şagirdlər sənətkarın həyatı, yaşadığı dövr, yaradıcılığının ayrı-ayrı mərhələləri ilə tanış olmalarına şərait yaranır.
3. Sənətkarın həyat, yaradıcılığı yolunun tədrisi ilə proqramda ayrıca saat ayrılmış “Neylərdin ilahi” satirasının yazıldığı mühit, tarixi şəraitlə bağlı şagirdlərdə təsəvvür yaranmasına nail olunur.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat:

1. Ədəbiyyat, XI sinif üçün dərslik, Bakı, 2017
2. Hacıyev A. Yusifov F. Məktəbdə ədəbiyyat dərslərinin təşkili (metodik göstəriş) Bakı 2003, səh
3. Həsəni B. Ədəbiyyatın tədrisi metodika, Bakı, Müəllim, 2014
4. Hüseynoğlu S. Ədəbiyyat dərslərində yeni texnologiyalar: fəal/interaktiv təlim, Bakı, 2009
5. Qarabağlı Ə. Azərbaycan ədəbiyyatının tədrisi metodikası, Bakı, 1968
6. Mikayılov Ş., Bəkirova A. Ümumtəhsil məktəblərinin V-XI siniflərində ədəbiyyatın tədrisi metodikası. B., 2008.
7. Yusifov F. Ədəbiyyatın tədrisi metodikası, Bakı 2017

Açar sözlər: ədəbiyyat, ədəbiyyat dərsləri, fəal/interaktiv təlim, həyat və yaradıcılıq yolu

Keywords: literature, literature classes, active / interactive learning, life and creativity way of life

Ключевые слова: литература, уроки литературы, активное/интерактивное обучение, жизнь и творчество образ жизни

Xülasə

Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılığı ümumtəhsil məktəblərinin VIII və XI siniflərində tədris edilir. Ümumtəhsil məktəblərində təhsil alan şagirdlərdə ədəbiyyatımızın inkişafında əvəzsiz xidmətləri olmuş Mirzə Ələkbər Sabirin həyat və yaradıcılığı ilə bağlı dolğun təsəvvür yaratmaq vacibdir. Bu mövzuya həsr olunmuş dərslər elə qurulmalıdır ki, şagirdlər Mirzə Ələkbər Sabirin həyatının ayrı-ayrı dövrləri, həyata baxışı, qabaqcıl ideyaları, yaradıcılığında müraciət etdiyi mövzular barəsində biliklərə yiyələnsinlər. Şairin həyat və yaradıcılıq yolu materiallarına həsr olunmuş dərslər zamanı sənətkarın həm şəxsiyyətini, həm də dolğun yaradıcılığını müxtəlif cəhətdən əks etdirən xüsusiyyətlər dərindən mənimsədilməlidir.

Summary

The life and work of Mirza Alakbar Sabir are taught in VIII and XI grades of secondary schools. It is important to create a full picture of the life and work of Mirza Alakbar Sabir, who made an invaluable contribution to the development of our literature, in students studying in secondary schools. Lessons on this topic should be organized in such a way that students acquire knowledge about different periods of Mirza Alakbar Sabir's life, outlook on life, advanced ideas, and the topics he addresses in his work. During the lessons dedicated to the materials of the poet's life and creative way, the features that reflect both the personality and full creativity of the artist in different ways should be deeply mastered.

Резюме

Жизнь и творчество Мирзы Алекпера Сабира изучают в VIII и XI классах общеобразовательных школ. Важно создать полное представление о жизни и творчестве Мирзы Алекпера Сабира, внесшего неоценимый вклад в развитие нашей литературы, у учащихся, обучающихся в общеобразовательных школах. Уроки по этой теме должны быть организованы таким образом, чтобы учащиеся приобретали знания о разных периодах жизни Мирзы Алекпера Сабира, взглядах на жизнь, передовых идеях, темах, которые он затрагивает в своем творчестве. На занятиях, посвященных материалам жизненного и творческого пути поэта, должны быть глубоко усвоены те черты, которые по-разному отражают как личность, так и всестороннее творчество художника.

Elmi rəhbər: dos. Fəxrəddin Yusifov